ULKOMAANLIIKENTEEN MATKUSTAJA-ALUSSOPIMUS

1.4.2025 – 29.2.2028

Päivitetty 1.4.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO 6

2 YLEISET SOPIMUKSET 6

3 MÄÄRITELMÄT 7

4 YLEISTÄ 8

4.1 Työhönotto 8
4.2 Miehityssopimus 8
4.3 Ulkopuolinen työvoima 9
4.4 Määräaikainen työsopimus 9
4.5 Osa-aikatyö 10
4.6 Harjoittelijat 10
4.7 Asuntopiirustukset 10
4.8 Järjestysmiestä koskevat erityismääräykset 10

5 TYÖAIKA JA VUOROTTELU 11

5.1 Työaikamääräysten suhde merityöaikalakiin 11
5.2 Takuupalkkaan sisältyvä työaika 11
5.3 Takuupalkkaan sisältyvän työajan jakaminen 11
5.4 Vaihtopäivinä tehtävä työ 11
5.5 Lepoajat ja -tauot 12
5.6 Ruoka ja ruokailutauot 13
5.7 Vuorottelujärjestelmä 13
5.8 Työjaksosuunnitelma 14
5.9 Eri vuorottelujärjestelmät 15
5.10 Pidemmän vapaajakson antaminen lomakautena 16
5.11 Vuorottelujärjestelmän toteuttaminen kausiliikenteessä .. 16
5.12 Työvuoroluettelo ja sen muuttaminen 16
5.13 Päivätyöntekijän ja järjestysmiehen työajan järjestämistä koskevat erityismääräykset 16

6 PALKKAEHDOT 17

6.1 Palkanmaksu 17

6.2 Takuupalkat 17

6.3 Kokemuslisät 18

6.4 Ylityö ja sen korvaaminen 20

6.5 Eräinä pyhäpäivinä tehdyn työn korvaaminen 20

6.6 Varallaolokorvaus 20

6.7 Lastinkäsittelykorvaus 21

6.8 Tarjoilukorvaus 22

6.9 Palveluraha 22

6.10 Luontoisetukorvaus 22

6.11 Korvaus työntekijälle, jolle ei ole varattu ravintoa ja/tai asuntoa aluksessa 23

6.12 Sairausloma, raskausvapaa ja vanhempainvapaa 23

6.13 Likaisen työn korvaus 24

6.14 Korvaus harjoittelijan ohjaamisesta 24

6.15 Sodanvaaralisä 24

6.16 E-koulutus 24

7 VUOSILOMA 25

7.1 Vuosilomamääräysten suhde merimiesten vuosilomalakiin 25

7.2 Vuosilomapalkka ja lomaraha vuosiloman aikana 25

7.3 Vuosilomakorvaukseen sisältyvä ravinto- ja asuntokorvaus lyhyissä työsuhteissa 26

8 MATKAKORVAUKSET 26

8.1 Yleistä matkakorvauksista 26

8.2 Matkakorvaus työtehtävien hoidon johdosta 26

8.3 Matkakorvaukset lomamatkojen johdosta 27

8.4 Matkakorvaukset kokousmatkojen johdosta 27

9 POISSAOLO 28

9.1 Poissaolo 50- ja 60-vuotispäivän johdosta 28

9.2 Poissaolo vihkipäivän, äkillisen sairaustapauksen tai hautauspäivän johdosta 28

9.3 Poissaolo vaikeasti sairaan lapsen hoidon johdosta 28

9.4 Poissaolo järjestötoimintaan osallistumisen johdosta 29

9.5 Poissaolon suhde vuorotteluun 29

10 MUUT MÄÄRÄYKSET 30

10.1 Suojavaatetus 30

10.2 Taloushenkilökunnan työvaatteet 30

10.3 Siivous 30

10.4 Vapaa-ajan vakuutus 31

10.5 Kuolleen kotiinkuljetus 32

10.6 Muusikoita, solisteja, musiikkijuontajia ja AV-teknikkoja koskevat lisämääräykset: 32

10.7 Satamassa julistettu lakko, sulku tai saarto 33

10.8 Jatkuvan neuvottelun periaate 33

10.9 Yksittäisiin riitakysymyksiin liittyvä neuvottelujärjestys 33

10.10 Välimiesoikeus 34

10.11 Työhuonekunnat ja ammattiosastot 34

10.12 Suomen Merimies-Unionin asiamiehet 34

10.13 Aluksen luovuttaminen ja lipun vaihto 35

10.14 Työehtosopimusten nähtävänäpito ja kääntäminen 35

11 VOIMASSAOLOAIKA 36

PUITESOPIMUS 37

LUETTELO LIITESOPIMUKSISTA 39

TAKUUPALKKATAULUKKO 1.3.2021 VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.

ERINÄISET LISÄT JA KORVAUKSET 1.3.2021 VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.

Suomen Merimies-Unioni SMU ry
Suomen Varustamot ry

ULKOMAANLIIKENTEEN MATKUSTAJA-ALUSSOPIMUS

1 JOHDANTO

1. Tämä työehtosopimus koskee kansi- ja konemiehistön sekä taloushenkilökunnan palkkaus- ja työehtoja ulkomaanliikenteessä olevissa perinteisissä matkustaja-aluksissa. Sopimus ei koske ns. ro-pax-aluksia eikä niihin rinnastettavia aluksia, ellei toisin ole sovittu.

2. Tästä työehtosopimuksesta ilmeneviä ehtoja noudatetaan silloinkin, kun ulkomaanliikenteeseen katsastettu alus tekee matkoja Suomen satamien välillä.

3. Työntekijän on suoritettava tehtävänsä kunnollisesti lain ja hyvän merimiestavan mukaisesti. Laivapalveluksessa on noudatettava raittiutta, hyvää järjestystä ja kuria sekä käyttäydyttävä kohteliaasti. Alusta ja sen kuntoa on hoidettava huolellisuudella. Aluksen kulutustarvikkeiden ja muonan käytössä on noudatettava säästäväisyyttä.

2 YLEISET SOPIMUKSET

1. Sen lisäksi, mitä tässä sopimuksessa on määrätty, tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa aluksissa noudatetaan myös osapuolten välillä voimassa olevia yleisiä sopimuksia, jotka on painettu erillisessä niteessä.

3 MÄÄRITELMÄT

1. Tässä työehtosopimuksessa tarkoitetaan:

matkustaja-aluksella alusta, joka on katsastettava voimassa olevien määräysten mukaan matkustaja-alukseksi;

takuupalkalla palkkaa, joka sisältää korvauksen säännöllisenä työaikana tehdystä työstä ja sovitusta määrästä ylityötä sekä kokemuslisät ja jonka työntekijä on oikeutettu saamaan joka palkanmaksukausi siitä riippumatta, teetetäänkö hänellä sovittua ylityömäärää vai ei;

kuukausiansiolla palkkaa, joka sisältää takuupalkan ja tämän sopimuksen perusteella maksettavat muut lisät sekä korvaukset;

päiväpalkalla palkkaa, joka saadaan jakamalla takuupalkka 30:llä;

työjaksosuunnitelmalla suunnitelmaa, josta ilmenevät työ- ja vapaajaksojen alkaminen ja päättyminen;

työvuoroluettelolla merityöaikalain mukaista luetteloa, josta ilmenevät takuupalkkaan sisältyvien päivittäisten työ ja lepoaikojen alkamis- ja päättymisajat;

vuorotyöntekijällä työntekijää, jonka työ on jaettu vahtivuoroihin;

päivätyöntekijällä työntekijää, jonka työtä ei ole jaettu vahtivuoroihin ja joka ei ole taloustyöntekijä;

taloustyöntekijällä työntekijää, joka on otettu työsuhteeseen laivaväen tai matkustajien muonitusta tahi muita tällaiseen työhön liittyviä tehtäviä varten taikka toimistotyöhön tai muuhun sen kaltaiseen tehtävään, joka ei ole kansi- tai konepalvelua;

vuorokaudella kello 00:n ja kello 24:n välistä aikaa;

viikolla aikaa maanantaista kello 00 sunnuntaihin kello 24; sekä

pyhäpäivällä sunnuntaita tai muuta kirkollista juhlapäivää sekä itsenäisyyspäivää ja vapunpäivää.

4 YLEISTÄ

4.1 Työhönotto

1. Palkatessaan työntekijöitä ulkomaanliikenteessä oleviin suomalaisiin matkustaja-aluksiin, varustamoiden on käytettävä ensisijaisesti valtion tarjoamia työvoimapalveluja. Työntekijä voidaan kuitenkin ottaa ohi valtion työnvälityksen silloin, kun työnantajan tiedossa on jo uusi työntekijä tai kun työnvälityksen käyttäminen ei ole mahdollista tai kun menettelyyn on muu painava peruste.

2. Jokaisella aluksen kansi- ja konemiehistöön ja taloushenkilökuntaan kuuluvalla on oltava laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) mukainen todistus siitä, että hän on kelpoinen meripalvelukseen sekä hänellä on oltava laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta (1687/2009) annetun lain vaatimusten mukainen pätevyystodistus sekä muut lainsäädännön ja viranomaisten määräysten edellyttämät todistukset.

3. Jos työntekijän kanssa on sovittu työhön ottamisesta mutta hänen kanssaan ei kuitenkaan tehdä työnantajasta johtuvasta syystä työsopimusta, hän on oikeutettu saamaan vahingonkorvauksen kuten sopimuksen rikkomisesta.

4.2 Miehityssopimus

1. Varustamon on sovittava aluksiin otettavan laivaväen lukumäärästä ja pätevyydestä Suomen Merimies-Unionin kanssa. Ennen miehityssopimuksen tekemistä varustamon on neuvoteltava miehityksestä pääluottamusmiehen kanssa. Varustamon ja Suomen Merimies-Unionin välinen miehityssopimus on oltava nähtävänä aluksen ilmoitustaululla. Miehityssopimuksessa sovitut toimet on miehitettävä toistaiseksi voimassa olevassa työsopimussuhteessa olevilla työntekijöillä.

2. Aluskohtaiset miehityssopimukset sovitaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1) kansi- ja koneosaston osalta lähtökohtana on Liikenteen turvallisuusviraston antamasta miehitystodistuksesta ilmenevä vähimmäismiehitys. Miehitysmääriä sovittaessa on kuitenkin otettava huomioon se, että vahtia käyville työntekijöille taataan riittävä lepo;
2) taloushenkilökunnan osalta sovitaan miehitysmääristä, joissa on otettu huomioon matkustajamäärät, palvelutaso sekä turvallisuusmääräykset;
3) mahdollistetaan taloushenkilökunnan joustava käyttäminen osastojen sisällä ja kesken; sekä
4) miehitys on voitava sopeuttaa joustavasti muuttuneisiin toimintaedellytyksiin.

3. Miehityssopimuksen tekeminen tai muuttaminen ei saa johtaa kenenkään työntekijän irtisanomiseen tai työsuhteen päättämiseen. Mahdolliset muutokset miehityksen määrissä toteutetaan luonnollisen poistuman kautta.

4.3 Ulkopuolinen työvoima

1. Ulkopuolisen työvoiman käyttämiseen turvaudutaan vasta, kun on ensin selvitetty, onko aluksen oman henkilökunnan käyttäminen töiden suorittamiseen mahdollista ja miten ulkopuolisen työvoiman käyttäminen tulee vaikuttamaan oman henkilökunnan työllisyyteen ja työtehtäviin.

4.4 Määräaikainen työsopimus

1. Määräaikainen työsopimus voidaan tehdä merityösopimuslain 1 luvun 4 §:n säännöksistä ilmenevien tarkoitusperien mukaisesti, jos työn luonne, sijaisuus, harjoittelu tai muu näihin rinnastettava määräaikaista sopimusta edellyttävä seikka on siihen syynä, tai jos työnantajalla on muu yrityksen toimintaan tai suoritettavaan työhön liittyvä perusteltu syy määräaikaisen työsopimuksen tekemiseen. Tämän kohdan tarkoituksena on estää työntekijän irtisanomissuojan ja työntekijälle työsuhteen kestosta johtuvien etujen kiertäminen. [1)]

2. Tätä kohtaa koskeva soveltamisohje on työehtosopimuksen liitteenä. (liite 3)

3. Määräaikaisten työntekijöiden työ- ja vapaapäivien laskennan sekä lomakorvauksen laskennan soveltamisohjeet ovat työehtosopimuksen liitteinä. (liitteet 15.1 ja 15.2)

[1)] SMU/SV ptk 1.9.2017. Merityösopimuslain (756/2011) 1 luvun 4 §:n mukaan työsopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä ole perustellusta syystä tehty määräaikaiseksi. Hallituksen esityksen (174/2010 s. 44) mukaan perusteltu syy määräaikaisen sopimuksen tekemiselle on esimerkiksi sijaisuus. Kyseisen hallituksen esityksen kohdan mukaan sijaisuuden tulee olla yksilöitävissä.

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että määräaikaisen sopimuksen tekemiseen tulee olla lain edellyttämä perusteltu syy ja sijaisuus tulee olla hallituksen esityksen mukaisesti yksilöitävissä. Tämän vuoksi osapuolet toteavat, että kyseisen lain ja hallituksen esityksen pohjalta määräaikaisia sopimuksia tehtäessä työnantajan tulee kirjata työsopimukseen kenen henkilön sijaisena määräaikainen työntekijä on. Määräaikaisuuden perusteeseen ei kuitenkaan tarvitse kirjata, mikä sijaistettavan työntekijän poissaolon syy. Osapuolet toteavat, että tällä varmistetaan lain edellyttämä perusteltu syy ja sijaisuuden riittävä yksilöitävyys.

Määräaikainen työsuhde (esim. sijaisuus) lakkaa normaalisti sopimuksessa sovitun määräajan päätyttyä, jollei muusta sovita.

4.5 Osa-aikatyö

1. Merimieseläkelain mukaiseen osa-aikaeläkkeeseen ja osatyökyvyttömyyseläkkeeseen liittyvä osa-aikatyö sekä merityösopimuslain mukainen osittainen hoitovapaa sekä osittainen vanhempainvapaa toteutetaan liitteen 5.2 mukaisesti.

2. Mikäli työntekijä on oikeutettu merimieseläkelain mukaiseen osittaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ja mikäli hän on sopinut työnantajan kanssa työajan lyhentämisestä 50 %:lla, häneen noudatetaan liitteen 5.2 määräyksiä.

4.6 Harjoittelijat

1. Harjoittelijoiden käyttö ei saa johtaa vakituisen työvoiman korvaamiseen.

4.7 Asuntopiirustukset

1. Varustamon on esitettävä Suomen Merimies-Unionille, pääluottamusmiehelle, erityistyösuojeluvaltuutetulle ja työsuojeluvaltuutetulle uudisrakennuksia ja muita uusia aluksia koskevat asuntopiirustukset sekä piirustukset asuintiloihin tehtävistä, miehistön asumiseen olennaisesti vaikuttavista muutoksista ja korjauksista.

2. Asuintilat on järjestettävä ja suunniteltava siten, että kaikilla toistaiseksi voimassa olevassa työsopimussuhteessa olevilla työntekijöillä ja heidän sijaisillaan on mahdollisuus yksinasumiseen, ellei kohdan 4.2 tarkoittamalla sopimuksella toisin sovita.

3. Työnantajan on järjestettävä työssä oleville työntekijöille aluksen telakoinnin ajaksi laivaolosuhteita vastaava asianmukainen asuminen. Yksityiskohtaisista järjestelyistä sovitaan pääluottamusmiehen kanssa.

4.8 Järjestysmiestä koskevat erityismääräykset

1. Järjestysmies toimii työtehtäväänsä hoitaessaan merityösopimuslain 13 luvun 18 §:n mukaisena päällikköä avustavana henkilönä.

2. Järjestysmiehelle on mahdollisuuksien mukaan ja ainakin uusissa laivoissa varattava mahdollisuus yksinmajoittumiseen.

5 TYÖAIKA JA VUOROTTELU

5.1 Työaikamääräysten suhde merityöaikalakiin

1. Työaika järjestetään voimassa olevan merityöaikalain mukaan, ellei tässä sopimuksessa ole toisin määrätty.

5.2 Takuupalkkaan sisältyvä työaika

1. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika on 9,5 tai 10 tai 10,5 tuntia kalenterivuorokaudessa ja se voidaan sijoittaa siten, että se tasaantuu työjakson aikana keskimäärin 9,5:een tai 10:een tai 10,5:een tuntiin vuorokaudessa, mutta kuitenkin siten, että se on vähintään kahdeksan (8) tuntia ja enintään 12 tuntia vuorokaudessa.

2. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika voidaan järjestää poikkeustapauksissa, esimerkiksi kausiliikenteessä, lyhyessä linjassa tai silloin, kun on kyse liikennettä rajoittavasta erityisestä syystä siten, että se on kahdeksan (8) tuntia kalenterivuorokaudessa.

3. Takuupalkkaan työjakson aikana sisältyvä työaika saadaan kertomalla takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika työjaksoon kuuluvien päivien lukumäärällä.

4. Takuupalkkaan työjakson aikana sisältyvä työaika on annettava kokonaisuudessaan työjakson kuluessa eikä sitä tai osaa siitä voida siirtää seuraavaan työjaksoon.

5.3 Takuupalkkaan sisältyvän työajan jakaminen

1. Takuupalkkaan sisältyvä työaika on järjestettävä siten, että vältetään työajan tarpeetonta jakamista useampaan kuin kolmeen (3) osaan. Päivätyöntekijöiden ja järjestysmiehiä sekä vahtia käyvien osalta noudatetaan heitä koskevia erillisiä määräyksiä ja säännöksiä.

5.4 Vaihtopäivinä tehtävä työ

1. Työjaksosuunnitelmaan merkittyinä työjakson aloittamis- ja lopettamispäivinä tehty työ voidaan lukea yhdeksi (1) työpäiväksi, kun aloittamis- ja lopettamispäiviksi järjestetty työ ei tosiasiallisesti vähennä vapaajaksoihin sisältyvien vapaapäivien lukumäärää ja kun aloittamis- ja lopettamispäiviin sijoitettu takuupalk-

kaan sisältyvä työaika on yhteensä vähintään kahdeksan (8) tuntia ja enintään 12 tuntia.

2. Tällaisessa tapauksessa tehty muu kuin työvuoroluetteloon merkitty ja takuupalkkaan sisältyvä työ korvataan ylityönä.

5.5 Lepoajat ja -tauot

1. Työntekijälle on annettava jokaisen 24 tunnin aikana vähintään kymmenen (10) tunnin lepoaika (vuorokausilepo) ja jokaisen seitsemän (7) päivän jakson aikana yhteensä vähintään 77 tunnin lepoaika.

2. Vuorokautinen lepoaika voidaan jakaa enintään kahteen (2) jaksoon siten, että toisen jaksoista on kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kuusi (6) tuntia. Peräkkäisten lepoaikojen väli ei saa olla 14 tuntia pidempi.

3. Lepoaikojen merkitsemisestä ao. luetteloihin on säädetty merityöaikalaissa. [2)]

4. Pelastus- ja palonsammutus- sekä muilla turvallisuusvälineillä pidettävät harjoitukset on pyrittävä sijoittamaan takuupalkkaan sisältyvän työajan ulkopuolelle ja toteutettava siten, että ne häiritsevät mahdollisimman vähän työntekijän lepoaikoja ja siten, että ne eivät aiheuta väsymystä.

5. Jos työntekijän lepoaika häiriintyy työkutsujen tai pelastus- ja palonsammutus- sekä muilla turvallisuusvälineillä pidettävien harjoitusten vuoksi, hänelle on annettava riittävä korvaava lepoaika.

6. Alle 30 minuutin taukoa ei lueta edellä tarkoitettuihin lepoaikoihin.

7. Jos työntekijällä teetetään työtä, joka on yhtäjaksoisesti kuormittavaa tai yhtäjaksoista paikallaoloa vaativaa, työn lomaan on järjestettävä tarvittaessa mahdollisuus sellaisiin taukoihin, jotka sallivat lyhytaikaisen poistumisen työpisteestä. Mikäli työtä tehdään sellaisena vuorokaudenaikana, että työntekijällä ei ole mahdollisuutta käyttää hyväkseen kohdassa 5.6 tarkoitettuja ruokailu- ja kahvitaukoja, hänelle on annettava viimeistään jokaisen kahden (2) tunnin jälkeen 10 minuutin lepotauko, joka luetaan työajaksi, ja jokaisen neljän (4) tunnin työjakson jälkeen puolen tunnin kahvitauko, jota ei lueta työaikaan. Tämä ei koske hätä- ja turvallisuuspalvelua.

[2)] SMU/SV ptk 1.9.2017. Osapuolet toteavat yhteisenä näkemyksenään, että merityöaikalain (296/1976) 19 a §:n mukaan työvuoroluettelosta on käytävä ilmi merityöaikalain 9 a §:ssä (vähimmäislepoaika) tarkoitettujen lepoaikojen ajankohdat ja tätä tulee noudattaa työvuoroluetteloita laadittaessa.

5.6 Ruoka ja ruokailutauot

1. Työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijälle päivittäin kolme (3) ateriaa välipaloineen. Ruuan on oltava ravinto-opillisesti oikein valmistettua, vaihtelevaa, maukasta ja määrältään riittävää sekä laadukasta.

2. Alukselle on laadittava tarkoituksenmukainen ja mahdollisimman häiritsemätön ruokailujärjestelmä, joka on asetettava näkyvälle paikalle ruokailutiloihin. Tarpeen vaatiessa aluksella on järjestettävä vuororuokailu (puolen tunnin vuorot). Jos jostakin syystä, esimerkiksi sataman erikoisolosuhteista johtuen on pakko poiketa tavanomaisesta ruokailujärjestelmästä, tästä on ilmoitettava mahdollisimman pian keittiöhenkilökunnalle ja niille, jotka lähinnä hoitavat eri henkilökuntaryhmien työnjohtoa.

3. Ennen kuin aluksen päällikkö vahvistaa ruokailujärjestelmän, asiasta on neuvoteltava yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain tarkoittamalla tavalla laivaväen edustajien kanssa.

4. Ruokailu- ja kahvitauot on pyrittävä järjestämään seuraavien aikarajojen välillä, elleivät erityiset syyt sitä estä:

aamiainen/kahviaamiainen	06.30 - 08.30
lounas	11.00 - 13.00
iltapäiväkahvi	15.00 - 16.30
päivällinen	16.30 - 18.30

5. Ruokailutauko voidaan lyhentää siten, että se on vähintään puoli tuntia ja sen alkamisajankohtaa voidaan siirtää enintään tunnilla.

5.7 Vuorottelujärjestelmä

1. Vuorottelujärjestelmällä tarkoitetaan sellaista järjestelmää, jossa työ- ja vapaajaksot toistuvat mahdollisimman säännönmukaisesti.

2. Niin sanotulla 1:1 – vuorottelujärjestelmällä tarkoitetaan järjestelyä, jossa työ- ja vapaajaksot toistuvat yhtä pitkinä ja 2:1-vuorottelujärjestelmällä järjestelmää, jossa työjakso on kaksi (2) kertaa niin pitkä kuin vapaajakso.

3. Siitä, miten jäljempänä luetelluista vuorottelujärjestelmää (A, B, C ja D) toteutetaan aluksella sen ollessa tietyllä linjalla, sovitaan varustamon ja Suomen Merimies-Unionin kesken. Samassa yhteydessä on sovittava myös siitä, miten vuorottelujärjestelmiin B ja C sisältyvien yhdenjaksoisten pitempien vapaajaksojen

järjestäminen on huomioitava vuorottelussa ja siitä, millaisia muutoksia tämä aiheuttaa työ- ja vapaajaksojen pituuksiin.

4. Työ- ja vapaajaksot tulisi toteuttaa siten, että ne ovat keskimäärin enintään kahden (2) viikon pituisia jaksoja (2 viikkoa työtä ja 2 viikkoa vapaata), ellei asianosaisten työntekijöiden kesken toisin sovita. Työnantajan edustajan on kuitenkin vahvistettava tällainen järjestely.

5. Vuorottelujärjestelmästä pidetään kirjanpitoa samalla tavalla kuin merityöaikalaissa on määrätty työaikapäiväkirjanpidosta. Vuorottelujärjestelmä on asetettava sopivaan paikkaan, jossa se on helposti nähtävillä.

6. Vapaa- ja työjaksojen tasaamiseksi alukselle otetaan tarvittaessa lisätyövoimaa. Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi loma-, kurssi- ja sairaustapauksissa.

7. Työntekijällä on oikeus pitää vapaana ne vuorottelujärjestelmän mukaisesti ansaitut vapaapäivät, jotka ovat syntyneet kahden (2) perättäisen lomanmääräytymiskauden aikana ja joita ei ole käytetty vuorottelujärjestelmän toteutumiseen. Vapaa on annettava työntekijän esittämänä ajankohtana edellyttäen, että se tapahtuu vuorottelujärjestelmän toteutumisen ja muiden töiden kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana

5.8 Työjaksosuunnitelma

1. Vuorottelujärjestelmää koskeva työjaksosuunnitelma on laadittava kuudeksi (6) kuukaudeksi kerrallaan. Vuorottelujärjestelmän toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohdista sekä lyhyempää tai pidempää kuin kuutta (6) kuukautta koskevasta työjaksosuunnitelmasta sovitaan erikseen työnantajan ja laivaväkeä edustavan luottamusmiehen kanssa. Ellei näissä neuvotteluissa päästä yhteisymmärrykseen, asia siirretään ratkaistavaksi varustamon ja Suomen Merimies-Unionin kesken.

2. Työnantaja ja laivaväkeä edustava luottamusmies voivat sopia myös työjaksosuunnitelman tilapäisestä muuttamisesta edellyttäen, että tähän on olemassa painava syy. Muutos voi koskea enintään neljän (4) viikon pituista ajanjaksoa. Mikäli muuttamisesta ei päästä sopimukseen, asia siirretään ratkaistavaksi varustamon ja Suomen Merimies-Unionin kesken.

3. Työntekijää ei voida velvoittaa jäämään vastoin suostumustaan töihin työjaksosuunnitelmaan merkityn vapaajakson ajaksi.

5.9 Eri vuorottelujärjestelmät

5.9.1 Järjestelmä A (1:1):

1. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika: 10,5 tuntia.

2. Työpäivien lukumäärä vuodessa: 165.

3. Vuosiloma: kahden (2) peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana 36 päivää.

4. Vapaajaksot ja lomat annetaan siten, että työntekijä saa kahden peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana vähintään kaksi yhdenjaksoista lomaa.

5.9.2 Järjestelmä B (1:1):

1. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika: 10 tuntia

2. Työpäivien lukumäärä vuodessa: 173,5

3. Vuosiloma: kahden (2) peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana 36 päivää, joista vuorotteluun voidaan käyttää 18 päivää.

4. Vapaajaksot ja vuosiloma annetaan siten, että työntekijä saa kahden (2) peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana vähintään yhden (1) yhdenjaksoisen loman.

5.9.3 Järjestelmä C (1:1):

1. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika: 9,5 tuntia.

2. Työpäivien lukumäärä vuodessa: 182,5

3. Vuosiloma: kahden (2) peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana 36 päivää, jotka voidaan käyttää vuorotteluun.

5.9.4 Järjestelmä D (2:1)

1. Takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika: 8 tuntia.

2. Työpäivien lukumäärä vuodessa: 220.

3. Vuosiloma: 36 päivää.

4. Vapaajaksot ja vuosilomat annetaan siten, että työntekijä saa kahden (2) peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana vähintään kaksi (2) yhdenjaksoista lomaa.

5.10 Pidemmän vapaajakson antaminen lomakautena

1. Yksi (1) yllä mainittuihin vuorottelujärjestelmiin sisältyvistä vapaajaksoista tai vuosilomista on annettava 2.5.–30.9., ellei työnantajan ja työntekijän kesken muuta sovita.

5.11 Vuorottelujärjestelmän toteuttaminen kausiliikenteessä

1. Kausiliikennealuksessa vuorottelujärjestelmä voidaan toteuttaa varustamon ja Suomen Merimies-Unionin välisellä sopimuksella siten, että osa vapaajaksoista siirretään annettavaksi vapaa-aikana purjehduskauden ulkopuolella heti kauden päätyttyä ja siten, että se pidentää työsuhteen kestoa.

5.12 Työvuoroluettelo ja sen muuttaminen

1. Työvuoroluettelo on laadittava hyvissä ajoin etukäteen kuitenkin siten, että työntekijä saa sen viimeistään työjakson alkaessa hänen palatessaan vapaajaksolta töihin. Takuupalkkaan työjakson aikana sisältyvä työaika on merkittävä työvuoroluetteloon kokonaisuudessaan.

2. Työvuoroluettelo voidaan muuttaa työjaksoon sisältyvän vuorokauden aikana siten, että työajan alkamishetkeä aikaistetaan tai myöhennetään kahdella (2) tunnilla taikka siten, että työvuoroluetteloon merkittyjen vuorokautisten työaikojen väliin sijoitetaan enintään kaksi (2) tuntia. Muutos voidaan toteuttaa ainoastaan kerran vuorokaudessa ja siitä on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen. Mikäli muutos koskee työjaksoon sisältyvän työpäivän ensimmäistä työrupeamaa, muutoksesta on ilmoitettava viimeistään edellisenä päivänä ennen kuin työntekijä lopettaa työt.

5.13 Päivätyöntekijän ja järjestysmiehen työajan järjestämistä koskevat erityismääräykset

1. Päivätyöntekijän takuupalkkaan sisältyvä vuorokautinen työaika on sijoitettava ruokailu- ja kahvitaukojen aiheuttamaa keskeytystä ja aluksen kiinnittämis- ja irrottamistöitä lukuun ottamatta yhdenjaksoisesti kello 07.00 ja 22.00 väliselle ajalle.

2. Päivätyöntekijää ei voida velvoittaa osallistumaan vahtiin ilman suostumustaan.

3. Järjestysmiehen takuupalkkaan sisältyvä työaika voidaan sijoittaa enintään kahteen (2) jaksoon vuorokaudessa.

6 PALKKAEHDOT

6.1 Palkanmaksu

1. Palkka maksetaan sen päivän alusta, jolloin työntekijä saapuu työhön, taikka jos hänen täytyy tehdä matka sopimuksentekopaikalta päästäkseen alukselle, sen päivän alusta, jolloin hän lähtee matkalle, taikka aluksen myöhästyessä siitä päivästä, jona työntekijän oli varustamon ohjeen mukaan saavuttava alukseen.

2. Työsuhteen kestäessä työntekijälle maksetaan palkka kerran kuukaudessa, myös niiltä kuukausilta, jolloin työntekijä on ollut kokonaan tai osaksi palkallisella vapaalla maissa. Työsuhteen päättyessä maksettavan viimeisen palkan on oltava työntekijän käytettävissä tai nostettavissa viipymättä, kuitenkin viimeistään kuudentena (6) arkipäivänä työsuhteen päättymisestä. Sellaisissa poikkeustapauksissa, joissa palkkaa ei pidetä selvänä esimerkiksi siksi, että kaikki palkan osan suuruuden laskemista varten tarvittavat tiedot eivät ole vielä tiedossa työsuhteen päättyessä, viimeisen palkan on oltava työntekijän käytettävissä tai nostettavissa viimeistään kymmenentenä (10) arkipäivänä työsuhteen päättymisestä.

3. Kun työsuhde alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, palkka lasketaan tällaisen kuukauden osalta jakamalla takuupalkka 30:llä ja kertomalla tulos tämän kuukauden työsuhdepäivien lukumäärällä.

4. Työsuhteen päättyessä pitämättä olevat vuorottelujärjestelmän mukaisesti ansaitut vapaapäivät korvataan työntekijälle siten, että yksi (1) vapaapäivä oikeuttaa yhden (1) päivän palkkaa vastaavaan rahakorvaukseen.

5. Muutoin palkan maksamisessa noudatetaan mitä merityösopimuslain 2 luvussa ja merimiesten vuosilomalain 15 §:n 1 momentissa on säädetty.

6. Työnantajan on annettava maksaessaan palkan tai tehdessään palkkaan korjauksia työntekijälle laskelma, josta käyvät ilmi palkan suuruus ja sen määräytymisen perusteet.

7. Merityösopimuslain tai muun vastaavan lain mukaisella täydellä palkalla tarkoitetaan edellä kohdassa kolme (3) määriteltyä kuukausiansiota.

6.2 Takuupalkat

1. Takuupalkat ilmenevät liitteestä 1.

2. Työsopimusta tehtäessä on käytettävä työehtosopimuksen mukaisia ammattinimikkeitä. [3)]

3. Mikäli sopimuskauden aikana katsotaan tarpeelliseksi lisätä ammattinimikkeitä, joita ei ole mainittu sopimuksessa, nimikkeeseen liittyvistä palkka- ym. ehdoista on ensin sovittava allekirjoittajaosapuolten kesken.

4. Mikäli työntekijän kanssa on sovittu tai sovitaan työsopimuksella korkeammasta palkasta tai paremmista eduista kuin mitä tässä työehtosopimuksessa on määrätty, nämä edut ovat voimassa tämän työehtosopimuksen määräyksistä huolimatta, ellei työsopimuksen määräyksistä muuta johdu tai elleivät työsopimuksen osapuolet toisin sovi.

6.3 Kokemuslisät

1. Työntekijällä on oikeus kokemuslisään 3, 5, 8, 11 ja 14 vuoden palvelun jälkeen. Yksi kokemuslisä vastaa aina 3 % takuupalkasta.

2. Työntekijälle, jolle on kertynyt ennen 1.3.2001 voimassa olleen sopimuksen mukaan 20, 25 tai 30 %:n kokemuslisät, saa, kun hän vaihtaa varustamoa uuden sopimuksen aikana, uuden varustamon palveluksessa 20 %:n kokemuslisän.

3. Kokemuslisään oikeutettava aikaa laskettaessa pidetään varustamoja, jotka ovat yhteisen johdon alaisina, yhtenä varustamona.

4. Työntekijän on esitettävä työsuhteen alkaessa asianmukaiset todistukset edellä mainittujen työsuhteiden osalta, jotta nämä ajat huomioitaisiin.

5. Kokemuslisiin oikeuttava aika on hankittava sisäliikennettä kaukaisemmassa liikenteessä (= rannikko- tai sitä kaukaisemmassa liikenteessä). Varustamosta

---

[3)] SMU/SV ptk 1.9.2017. Osapuolet toteavat yhteisenä kantanaan, että merenkulkijan työsopimukseen on aina merkittävä merityösopimuslain edellyttämä, työehtosopimuksen mukainen ammattinimike riippumatta siitä, käytetäänkö jossakin muussa yhteydessä työsuhteen aikana työstä, työtehtävästä tai toimesta jotakin muuta nimeä tai nimikettä.

Mikäli kuitenkin katsotaan tarpeelliseksi lisätä työehtosopimukseen ammattinimikkeitä, joita ei ole mainittu työehtosopimuksessa, nimikkeeseen liittyvistä palkka- ja ym. ehdoista on ensin sovittava allekirjoittajaosapuolten kesken.

Mikäli palvelujen tuottaminen varustamossa edellyttää sellaisissa pysyväisluonteisia toimia, joita ei ole määritelty työehtosopimuksessa tai jotka eivät sovi perinteisiin toimenkuviin, näiden perustamisesta on neuvoteltava pääluottamusmiehen kanssa ja näihin liittyvästä palkkauksesta varustamon ja Merimies-Unionin välillä.

riippumattomiin kokemuslisiin luetaan hyväksi myös ulkomaalaisella aluksella hankittu palveluaika.

6. Kokemuslisään oikeuttavaan aikaan luetaan myös aika, jolloin työntekijä on ollut vuosilomalla tai vuorottelun mukaisella vapaajaksolla [4)] sekä myös aika, jolloin työntekijä työsuhteen kestäessä on ollut estynyt suorittamasta työtä:

1) työpaikan muiden työntekijöiden vuosilomien takia;
2) reservin harjoituksen tai ylimääräisen palveluksen takia, jos hän on palannut työhön välittömästi tällaisen esteen lakattua;
3) merimiesten vuosilomalain 3 § 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun keskeytyksen johdosta;
4) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tai laivaväen lääkärintarkastuksista annetussa laissa (1171/2010) tarkoitetun tai työnantajan määräämän tahi sairaudesta taikka tapaturmasta johtuvan lääkärintarkastuksen vuoksi;
5) merityösopimuslaissa säädetyn raskaus-, erityisraskaus- tai vanhempainvapaan aikana;
6) sellaisen kunnallisen tai muun julkisen luottamustehtävän taikka todistajana kuulemisen takia, josta lain mukaan ei ole ollut oikeutta kieltäytyä tai josta kieltäytyminen olisi ollut sallittua vain laissa mainitun erityisen syyn perusteella;
7) sairauden leviämisen estämiseksi annetun viranomaisen määräyksen takia;
8) työnsä edellyttämän matkustamisen takia, mikäli tällaisia matkustuspäiviä ei muuten luettaisi hänen työpäivikseen;
9) muusta syystä, mikäli työnantaja lain mukaan on ollut velvollinen maksamaan työntekijälle poissaolosta huolimatta tällaiselta päivältä palkan;
10) työnantajan suostumuksella työn edellyttämään koulutukseen osallistumisen vuoksi, kuitenkin siten, että työssäolopäivien veroisiksi voidaan sopia luettavaksi vain 30 päivää kerrallaan.

7. Kausiliikenteessä olevan matkustaja-aluksen työntekijälle lasketaan hyväksi se aika, jonka hän on peräkkäisinä purjehduskausina ollut työsuhteessa kausiliikenteen matkustaja-aluksissa. Tällöin katsotaan kokemuslisiä laskettaessa 11 kuukautta yhdeksi vuodeksi.

8. Jos työntekijän työsuhde päättyy hänestä riippumattomista syistä, joita ovat varustamon konkurssi, varustamon lopettaminen sekä liikkeen luovutus ja merityösopimuslain12 luvun 4 §:ssä mainitut syyt, hän on seuraavassa työsuhteessaan oikeutettu laskemaan hyväkseen ne kokemuslisät, jotka hänellä edellisen työsuhteen päättyessä oli.

[4)] Kokemuslisään oikeuttavaan aikaan luetaan myös aika, jonka työntekijä on ollut ennen 1.3.2001 vastikevapaalla.

6.4 Ylityö ja sen korvaaminen

1. Ylityökorvaus maksetaan työstä, jota tehdään työvuoroluetteloon merkityn takuupalkkaan sisältyvän vuorokautisen työajan tai takuupalkkaan työjakson aikana sisältyvän työajan ulkopuolella.

2. Ylityökorvaus tunnilta lasketaan takuupalkasta käyttäen jakajana lukua 100.

3. Ylityö korvataan rahana tai työntekijän esityksestä vapaana siten, että kolme (3) ylityötuntia vastaa yhtä (1) vapaapäivää. Ylityön korvauksena annetut vapaapäivät kuluvat siitä huolimatta, sattuuko vapaan ajaksi lauantai, sunnuntai tai muu pyhäpäivä. Mikäli vapaa annetaan hiljaisen kauden aikana ja mikäli työtilanne se sallii, vapaalle olevan työntekijän tilalle ei tarvitse ottaa sijaista. Vapaan pitämistä koskeva pyyntö on esitettävä viimeistään neljä (4) viikkoa ennen vapaan ajankohtaa. Mikäli työnantaja ei anna työntekijän vaihtaa ylityötä vapaaksi, sen on ilmoitettava syyt, joihin epääminen perustuu.

4. Työjaksosuunnitelmaan merkityn ja takuupalkkaan sisältyvän työajan ulkopuolelle sijoittuviin pelastus- ja palonsammutus- sekä muilla turvallisuusvälineillä pidettäviin harjoituksiin käytettävältä ajalta on maksettava vähintään yhden (1) ylityötunnin palkka.

6.5 Eräinä pyhäpäivinä tehdyn työn korvaaminen

1. Joulupäivänä, pitkäperjantaina, vapun päivänä ja juhannuspäivänä tehdystä muusta kuin ylityönä korvattavana tehdystä työstä maksetaan 1,5 kertainen päiväpalkka.

6.6 Varallaolokorvaus

1. Jos työntekijä määrätään vapaa-aikanaan jäämään alukselle varallaoloa varten merityösopimuslain 4 luvun 6 §:n perusteella tai muun siihen liittyvän tärkeän syyn vuoksi, hänelle korvataan jokaiselta alkaneelta tunnilta 1/260 takuupalkasta.

2. Varallaoloaikana tehdystä työstä maksetaan varallaolokorvauksen asemasta ylityökorvaus. Työntekijälle on pyrittävä antamaan ilmoitus varallaolosta hyvissä ajoin ennen säännöllisen työajan päättymistä.

3. Jos työntekijä määrätään vapaa-aikanaan saapumaan alukselle työhön jonkin tehtävän suorittamista varten, siitä maksetaan kahta (2) arkiylityötuntia vastaava korvaus siinä tapauksessa, ettei hän edellä ensimmäisessä kappaleessa määrätyn perusteella ole oikeutettu varallaolokorvaukseen.

4. Jos työntekijä on velvollinen kantamaan mukanaan hakulaitetta tai muuta teknistä apuvälinettä, jolla hänet voidaan tavoittaa ja kutsua työhönsä takuupalkkaan sisältyvän työajan ulkopuolella, hänelle maksetaan apuvälineen kantamiseen käytetyltä ajalta palkkaliitteen mukaista korvausta jokaiselta vuorokaudelta, jonka aikana hakulaitetta tai apuvälinettä on kannettu. [5)]

6.7 Lastinkäsittelykorvaus

1. Mikäli aluksen miehistön jäsen osallistuu poikkeustapauksessa lastinkäsittelyyn, kiinnitykseen ja/tai irrotukseen aluksessa, hänelle maksetaan tavanomaisen palkan ohella jokaiselta lastinkäsittelyyn käytetyltä tunnilta [6)] korvaus, jonka suuruus on 1/164 takuupalkasta. Vinssimiehelle suoritetaan lastinkäsittelykorvaus, kun hän ajaa vinssiä lastauksen ja purkauksen yhteydessä.

2. Jos aluksen miehistön jäsen osallistuu ennakkoon ostettujen (preorder) ja/tai aluksella ostettujen tuotteiden toimittamiseen ja kuljettamiseen aluksen autokannelle tai muuhun vastaavaan paikkaan, hänelle maksetaan takuupalkkaan sisältyvän työajan osalta tavanomaisen palkan lisäksi jokaiselta työhön käytetyltä alkavalta tunnilta korvaus, jonka suuruus on 1/475 takuupalkasta.

[5)] SMU/SV ptk 21.1.2016. Todettiin, että osapuolilla on yhteneväinen näkemys siitä, että matkustaja-alussopimuksen 6.6 kohdan 4. kappaleen mukaista korvausta maksetaan, jos hakulaitetta yms. joudutaan kantamaan työajan ulkopuolella työhön kutsumisen varalta. Sen sijaan, jos laitetta joudutaan kantamaan turvallisuuskaaviossa olemisen ja siihen liittyvien hälytyskutsujen vuoksi, pelkästään tästä ei makseta varallaolokorvausta.

Tilanteissa, joissa samaan hakulaitteeseen voi tulla kutsuja sekä työhön että edellä mainittuihin hälytystehtäviin, työntekijä on oikeutettu varallaolokorvaukseen, mikäli hänet on määrätty oleman työajan ulkopuolella valmiudessa ryhtymään työhön, eli esimerkiksi kun hän on päivystysvuorossa. Mikäli hakulaitetta kannetaan vain hälytyskutsujen vuoksi eikä työntekijää ole määrätty olemaan valmiudessa ryhtymään työhön, korvausta ei makseta. Selvyyden vuoksi osapuolet toteavat, että tällaiseen hälytyksen johdosta suoritetut tehtävät, kuten esimerkiksi pelastushelikopterin vastaanottaminen ja sairaankuljetuksiin valmistuminen sekä mies yli laidan -tilanteet, korvataan ylityönä, ellei niitä suoriteta takuupalkkaan sisältyvänä työaikana.

[6)] Soveltamisohje: osapuolet toteavat yhteisenä näkemyksenään, että lastinkäsittelykorvaus maksetaan aina täysiltä tunneilta. (30.5.2016)

6.8 Tarjoilukorvaus

1. Henkilökunnan kokille ja talousapulaiselle maksetaan, ellei varustamon ja Suomen Merimies-Unionin kesken ole toisin sovittu, kun laivaväen messeissä tarjotaan varustamon suostumuksella tilapäisesti ruokaa muille kuin laivaväkeen kuuluville, liitteen 1 mukainen korvaus tilapäistä ruokailijaa ja päivää kohden ruokailukertojen lukumäärästä riippumatta. Korvausta ei kuitenkaan makseta luotseista, tulli- ja vartiomiehistä eikä myöskään laivaväen perheenjäsenistä, mikäli tarjoilu on heille ilmainen.

6.9 Palveluraha

1. Palvelurahapotin suuruus on, ellei toisin ole sovittu, 4 % kaikesta sekä aluksella tapahtuneesta että ennakkoon ostetusta tarjoilusta ja myynnistä lukuun ottamatta myymälässä pulloittain myytävää alkoholia.

2. Palvelurahapotti jaetaan varustamon ja Suomen Merimies-Unionin erikseen sopimalla tavalla. Ellei jakotavasta päästä yhteisymmärrykseen, asia siirretään ratkaistavaksi tämän työehtosopimuksen osapuolten kesken.

3. Palveluraha maksetaan vain Suomen Merimies-Unionin jäsenille.

4. Palvelurahan vähimmäismäärä ilmenee liitteestä 1.

5. Niiden päivien osalta, kun alus on poissa liikenteestä telakoinnin tai muun odottamattoman tai ennakoimattoman syyn johdosta ja kun sillä ei ole myyntiä, palvelurahan vähimmäismäärä muuttuu liikenteestä poissaolon ja liikenteessä olon mukaisessa suhteessa. Siten, jos alus on esimerkiksi poissa liikenteestä 10 päivää kuukaudessa ja liikenteessä 20 päivää kuukaudessa, palvelurahan vähimmäismäärä on 2/3 matkustaja-alussopimuksen palkkaliitteen kohdan 6.9 tarkoittamasta kulloinkin voimassa olevasta palvelurahan vähimmäismäärästä.

6. Sairausajalta maksettava palveluraha ei vähennä palvelurahapottia.

6.10 Luontoisetukorvaus

1. Luontaisetukorvauksen suuruus työ- ja vapaajakson ajalta sekä vuosiloma- ja sairausajalta ilmenee liitteestä 1.

6.11 Korvaus työntekijälle, jolle ei ole varattu ravintoa ja/tai asuntoa aluksessa

1. Jos työntekijälle ei ole varattu ravintoa ja/tai asuntoa aluksessa, työnantajan on järjestettävä hänelle vastaavat edut maissa tai suoritettava hänelle näitä etuja vastaava kohtuullinen korvaus. Kohtuulliseksi ravintokorvaukseksi katsotaan liitteestä 1 ilmenevät määrät.

2. Asialliset kulut asunnosta korvataan laskun mukaan

6.12 Sairausloma, raskausvapaa ja vanhempainvapaa

1. Työntekijällä, joka on sairauden, vamman tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työtään, on oikeus saada työnteon estymisen ajalta sairausajan palkka enintään 60 päivältä. Jos työntekijä on työsuhteen päättyessä kykenemätön työhönsä sairauden, vamman tai tapaturman vuoksi, hänellä on oikeus sairausajan palkkaa vastaavaan korvaukseen, mikäli hänellä olisi työsuhteen jatkuessa ollut oikeus saada sairausajan palkkaa.

2. Työntekijällä on oikeus saada täysi palkka myös siltä ajalta, kun hänellä on oikeus merityösopimuslain mukaan saada sairausajan palkkaa, ellei jäljempänä ole toisin määrätty.

3. Raskausrahaan oikeutetulla työntekijällä on oikeus saada palkka raskausvapaan ja vanhempainvapaan aikana yhteensä 78 arkipäivältä raskausrahakauden alkamisesta lukien. Palkka muodostuu työntekijän henkilökohtaisesta takuupalkasta kokemuslisineen, 0,5-kertaisesta palvelurahasta seitsemän (7) raskausrahapäivän jälkeen sekä työsuhteen jatkuttua keskeytymättä vähintään kuusi (6) kuukautta ennen raskausrahakauden alkamista sairausajan luontoisetukorvauksesta enintään 42 päivältä.

4. Vanhempainvapaalla olevalle työntekijälle, joka ei ole oikeutettu raskausrahaan, maksetaan palkan ja sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainrahan erotus 12 päivän ajalta. Vertailtava palkka muodostuu työntekijän henkilökohtaisesta takuupalkasta kokemuslisineen, palvelurahasta sekä työ- ja vapaajakson ajalta maksettavasta luontoisetukorvauksesta.

Oikeutta palkalliseen vanhempainvapaaseen ei ole työntekijällä, jolle on sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:n mukaisesti luovutettu vanhempainrahapäiviä.

5. Sairauden tai vamman aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta palveluraha maksetaan 0,5-kertaisena ja sitä aletaan maksaa vasta seitsemän (7) sairauspäivän jälkeen, ellei työkyvyttömyyden voida selvästi osoittaa aiheutuneen

työstä johtuvista olosuhteista, jolloin palvelurahaa maksetaan työkyvyttömyyden alkamispäivästä lukien. Luontoisetukorvausta maksetaan sairasloman ajalta enintään 42 päivältä, vaikka työntekijä palaa tänä aikana kotiinsa.

6.13 Likaisen työn korvaus

1. Työntekijällä on oikeus saada liitteestä 1 ilmenevä korvaus likaisesta työstä joka kerralta, kun hän joutuu siivoamaan tai työssään käsittelemään tavanomaisesta poikkeavassa määrin oksennusta, ulosteita tai muita vastaavia eritteitä taikka verta. Työstä, joka tehdään jätevesisäiliöiden ja –kuilujen sekä putkistojen puhdistamiseksi, avaamiseksi ja korjaamiseksi ja jossa joudutaan käsittelemään edellä mainittuja eritteitä tai verta, maksetaan liitteessä 1 ilmenevä korvaus jokaiselta alkavalta tunnilta.

2. Edellä tarkoitetuissa tilanteissa on otettava yhteyttä työnjohtoon, jolloin samalla todetaan, onko kysymyksessä em. erikseen korvattava työ.

6.14 Korvaus harjoittelijan ohjaamisesta

1. Mikäli aluksella työskentelee harjoittelija, hänen välittömästä ohjaamisestaan vastaavaksi on nimettävä miehistön jäsen, jolle maksetaan tavanomaisen palkan ohella jokaiselta ohjaamiseen käytettävältä vuorokaudelta palkkaliitteen mukaista korvausta.

6.15 Sodanvaaralisä

1. Mikäli alus kulkee sodanvaara-alueella tai sodanvaaran kaltaiseksi määritetyllä alueella, noudatetaan mitä sodanvaarasopimuksessa on määrätty. (liite 14)

6.16 E-koulutus

1. Mikäli työntekijä osallistuu e-koulutukseen, noudatetaan mitä e-koulutussopimuksessa (liite 12.1) on määrätty.

7 VUOSILOMA

7.1 Vuosilomamääräysten suhde merimiesten vuosilomalakiin

1. Vuosiloma määräytyy kulloinkin voimassa olevan merimiesten vuosilomalain mukaisesti, ellei tässä sopimuksessa ole toisin määrätty.

2. Jos työntekijä on vuosilomansa tai sen osan alkaessa tai aikana synnytyksen, sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvytön, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Työntekijällä on pyynnöstään oikeus loman tai sen osan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön. Siirto-oikeus koskee myös työehtosopimukseen perustuvia vuosilomapäiviä.
3. Jos loman pituutta laskettaessa lomapäivien luvuksi ei tule kokonaisluku, päivän osa on annettava täytenä lomapäivänä. Jos työntekijälle maksetaan työsuhteen päättyessä vuosilomapalkkaa vastaava lomakorvaus ja jos lomapäivien lukumääräksi ei tule kokonaisluku, päivän osa on laskettava täydeksi lomapäiväksi.

7.2 Vuosilomapalkka ja lomaraha vuosiloman aikana

1. Vuosilomapalkka lasketaan sen palkan mukaan, jonka työntekijä saa vakinaisesta työstään vuosiloman alkamisajankohtana. Jos työntekijä on ollut lomanmääräytymiskauden aikana tilapäisesti yhteensä vähintään yhden (1) kuukauden sellaisessa työssä, josta maksetaan korkeampaa palkkaa, hänen vuosilomapalkkansa tai lomakorvauksensa laskemisen perusteena olevaa takuupalkkaa korotetaan samassa suhteessa.

2. Vuosilomapalkka saadaan jakamalla takuupalkka tai, mikäli työntekijälle on maksettu tämän sopimuksen edellyttämiä lisiä ja korotuksia, näillä korotettu takuupalkka 30:lla ja kertomalla näin saatu tulos lomapäivien lukumäärällä sekä lopuksi kertoimella 1,18.

3. Vuosilomaan oikeutetulla työntekijällä on oikeus saada lomarahana 50 % hänen vuosilomapalkastaan. Lomarahaa laskettaessa huomioon ei oteta luontoisetuja. Lomaraha suoritetaan sen palkanmaksun yhteydessä, kun työntekijälle maksetaan vuosilomapalkka. Jos vuosiloma on jaettu, kunkin loman osan alkaessa maksetaan sitä vastaava osa lomarahasta.

4. Kausiliikenteen aluksessa koko purjehduskauden työsuhteessa ollut työntekijä on oikeutettu saamaan lomarahan työsuhteensa päättyessä.

7.3 Vuosilomakorvaukseen sisältyvä ravinto- ja asuntokorvaus lyhyissä työsuhteissa

1. Alle 14 vuorokauden mittaisissa työsuhteissa vuosilomakorvaukseen sisältyvä ravinto- ja asuntokorvaus suoritetaan seuraavasti:

1-3 vrk:n työsuhde	0,5 x ravinto- ja asuntokorvaus
4-6 vrk:n työsuhde	1 x ravinto- ja asuntokorvaus
7-9 vrk:n työsuhde	1,5 x ravinto- ja asuntokorvaus
10-13 vrk:n työsuhde	2 x ravinto- ja asuntokorvaus

8 MATKAKORVAUKSET

8.1 Yleistä matkakorvauksista

1. Työnantaja korvaa työsuhteen alkaessa työntekijän matkakustannukset Suomessa kotoa alukselle.

2. Sijaisena toimivan työntekijän työsuhteen alkamisesta ja päättymisestä aiheutuvat matkat Suomessa ja ulkomailla työnantaja korvaa koti-alus-koti – periaatteen mukaisesti. Kotimatka on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

3. Työntekijä voi käyttää työmatkaan omaa autoaan. Oman auton käyttö korvataan verohallinnon voimassa olevan ohjeen mukaisesti kuitenkin siten, että korvaus kilometriltä on 2/3 verohallinnon määräämästä enimmäismäärästä. Mikäli työmatkan pituus on yli 350 kilometriä, on oman auton käytöstä sovittava etukäteen työnantajan kanssa.

8.2 Matkakorvaus työtehtävien hoidon johdosta

1. Kun työntekijä lähetetään palveluksen takia alukselle tai aluksesta, työnantajan on maksettava matkakulut ja huolehdittava siitä, että työntekijä saa matkan kestäessä kohtuullisen ravinnon yli kuusi (6) tuntia kestäviltä matkoilta. Tällöin asialliset matkakulut korvataan laskun mukaan.

2. Jos työntekijän on matkustettava laivassa tai rautateillä yöaikaan, hän on oikeutettu korvaukseen II luokan makuupaikasta tai, ellei II luokkaa ole, turisti- tai sitä vastaavan luokan makuupaikasta, jos makuupaikka on saatavissa ja jos sitä on tosiasiallisesti käytetty.

3. Varustamon laskuun tehtävillä matkoilla talousosaston esimies on oikeutettu matkustamaan rautateillä tai laivassa I:ssä tai sitä vastaavassa luokassa ja lentokoneessa turisti- tai säästöluokassa. Jos matka tapahtuu ulkomailla, hän on oikeutettu matkustamaan luokassa, joka vallitseviin olosuhteisiin nähden vastaa edellä mainittua luokkaa. Asialliset matkakulut korvataan laskun mukaan.

4. Taksia voidaan käyttää kohtuullisessa määrin - esimerkiksi liitteessä 1 mainittuun euromäärään asti - linja-auto- tai rautatie- tai lentoaseman ja sataman välillä, kun:

- linja-autoyhteyttä ei ole;
- työntekijää on pyydetty palaamaan alukselle sellaisena vuorokauden aikana, jolloin yleiset kulkuneuvot eivät ole liikenteessä; tai
- taksin käytöstä on sovittu ennakolta aluksen päällikön tai varustamon ja työntekijän kesken.

5. Taksikulut korvataan vain esitetyn tositteen tai poikkeustapauksissa muun luotettavan selvityksen perusteella.

8.3 Matkakorvaukset lomamatkojen johdosta

1. Vuosilomalta tai vuorottelujärjestelmän tarkoittamalta vapaajaksolta taikka sairaslomalta työhön palaava työntekijä on oikeutettu saaman työnantajalta Suomessa olevan kodin tai, jos työntekijä asuu ulkomailla, Suomessa olevan rajanylityspaikan ja aluksen välisestä paluumatkasta johtuvat todelliset kustannukset.

2. Mikäli vuorottelujärjestelmän mukainen vaihto tapahtuu sellaisena ajankohtana, että kotimatkaa tai töitä ei voida aloittaa välittömästi, työnantaja maksaa työntekijälle hänen yöpymisestään tai jos niin on erikseen sovittu, taksin käytöstä aiheutuneet kustannukset. Mikäli matka joudutaan keskeyttämään siksi, että sitä ei voida suorittaa liikenneyhteyksien puuttumisen vuoksi yhdenjaksoisesti, ja mikäli työntekijä joutuu tämän vuoksi yöpymään matkan aikana, työnantaja maksaa yöpymisestä johtuvat kustannukset.

8.4 Matkakorvaukset kokousmatkojen johdosta

1. Matkakulut, jotka aiheutuvat osallistumisesta Suomen Merimies-Unionin edustajakokoukseen edustajana, valtuuston kokoukseen sen jäsenenä tai hallituksen kokoukseen sen jäsenenä, korvaa Suomen Merimies-Unioni.

9 POISSAOLO

9.1 Poissaolo 50- ja 60-vuotispäivän johdosta

1. Työntekijä, jonka työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään kolme (3) vuotta, on oikeutettu yhteen (1) ylimääräiseen palkalliseen vapaapäivään 50- ja 60-vuotispäivänsä johdosta. Sama etuus voidaan myöntää työntekijälle, jolla on meripalvelusta Suomen kauppalaivastossa vähintään kymmenen (10) vuotta edellyttäen, että hänen työsuhteensa on jatkunut keskeytymättä merkkipäivää välittömästi edeltäneet kuusi (6) kuukautta.

9.2 Poissaolo vihkipäivän, äkillisen sairaustapauksen tai hautauspäivän johdosta

1. Työntekijällä on oikeus saada hänen perheensä piirissä sattuneen äkillisen sairaustapauksen johdosta lyhyt tilapäinen palkallinen vapautus työstä, kuitenkin enintään kolmeksi (3) päiväksi.
2. Työntekijällä on niin ikään oikeus vastaavaan vapautukseen työstä hänen läheisen omaisensa hautauspäivänä sekä hänen omana vihkipäivänään, kuitenkin enintään kahdeksi (2) päiväksi.

3. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että se on asianomaisen työntekijän työtehtävän luonne huomioon ottaen kussakin tapauksessa mahdollista.

4. Läheisellä omaisella tarkoitetaan työntekijän avio- ja avopuolisoa, rekisteröidyn parisuhteen puolisoa, lapsia, avio- ja avopuolison lapsia, rekisteröidyn parisuhteen puolison lapsia, työntekijän vanhempia ja isovanhempia ja hänen avio- ja avopuolisonsa ja rekisteröidyn parisuhteen puolison vanhempia sekä työntekijän veljiä ja sisaria.

5. Avopuolisolla tarkoitetaan avioliiton omaisessa suhteessa yhteisessä taloudessa eläviä henkilöitä.

9.3 Poissaolo vaikeasti sairaan lapsen hoidon johdosta

1. Työntekijällä, jonka lapsi sairastaa valtioneuvoston päätöksen 1315/89 tarkoittamaa vaikeaa sairautta, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen päätöksessä tarkoitettuun lapsen hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolostaan etukäteen työnantajan kanssa.

9.4 Poissaolo järjestötoimintaan osallistumisen johdosta

1. Suomen Merimies-Unionin edustajakokouksen edustajaksi, valtuuston tai hallituksen jäseneksi valitulla työntekijällä on oikeus saada, milloin se ilman kohtuutonta haittaa käy päinsä ja ellei jäljempänä määrätystä muuta johdu, palkatonta vapautusta työstä tarpeellisten kokousmatkojen suorittamiseksi.

2. Myönnetty vapaa voidaan tapaus tapaukselta sopia asianomaisen työntekijän kanssa vähennettäväksi aikaisemmin hankituista vapaa-ajoista. Myös vuosilomapäivien käyttö on mahdollista.

9.5 Poissaolon suhde vuorotteluun

1. Kun työntekijä on työjakson aikana kykenemätön tekemään työtä sairauden tai vamman johdosta ja on tämän vuoksi poissa työstä, työpäivien lukumäärää vähennetään yhdellä (1) päivällä jokaista poissaolopäivää kohden. Jos sairaudesta tai vammasta johtuva työkyvyttömyys ajoittuu vapaajaksolle, vapaajaksolla olopäivien lukumäärää vähennetään yhdellä (1) päivällä jokaista sairauspäivää kohden.

2. Mitä edellä on määrätty sairauden tai vamman aiheuttaman työkyvyttömyyden osalta, sovelletaan vastaavasti muihin lakiin tai sopimukseen perustuviin poissaoloihin, joiden osalta työnantaja on velvollinen maksamaan työntekijälle palkkaa.

3. Jos työntekijä joutuu osallistumaan työnantajan puolesta todistajana oikeudenkäyntiin tai poliisikuulusteluun, tähän käytetty aika luetaan työajaksi.

4. Mikäli työntekijä osallistuu työnantajan osoittamaan koulutukseen tai kurssille vapaajaksonsa aikana, hänellä on oikeus pitää näin menettämänsä vapaa-aika myöhemmin. Koulutukseen tai kurssille osallistumisaika luetaan työpäiväksi. Koulutukseen tai kurssille osallistumisen vuoksi pitämättä jääneiden vapaapäivien antamiseen sovelletaan lisäksi, mitä kohdassa 6.4 on määrätty vapaan antamisen yleisistä edellytyksistä. Tämä ei koske kansainvälisesti tai kansallisesti pakolliseksi säädettyä koulutusta tai kurssittamista. Tällöin työntekijällä on kuitenkin oikeus pitää menettämänsä vapaa-aika myöhemmin.

5. Mikäli työntekijä on ollut kahden viimeisen vuorottelujärjestelmän kattaman ajanjakson, kuitenkin enintään viimeisen vuoden, aikana pois töistä edellä mainittujen syiden johdosta siten, että työpäivien lukumäärä on pienempi kuin vapaajaksolla oltujen vapaapäivien lukumäärä, työnantajalla ei ole oikeutta

vähentää työntekijän palkasta vuorottelujärjestelmän mukaisesti kertymätöntä vapaata.

10 MUUT MÄÄRÄYKSET

10.1 Suojavaatetus

1. Aluksissa on varattava työntekijän käyttöön tarpeellinen määrä asianmukaisia suojapukuja ja -jalkineita sekä muita suojavälineitä.

2. Lastitiloissa työskenteleville työntekijöille on hankittava työnantajan kustannuksella yhtenäiset suojahaalarit, jotka on varustettu heijastavilla nauhoilla.

3. Työnantajan työntekijän käyttöön hankkimat/varaamat suojavaatteet pesetetään työnantajan kustannuksella tai vaatteet pestään työaikana. Ruiskumaalauksessa ja vaarallista lastia sisältäneiden säiliöiden puhdistuksessa sekä muissa niihin verrattavissa töissä työntekijöiden on käytettävä työnantajan hankkimia suojanaamareita ja muita suojavälineitä.

10.2 Taloushenkilökunnan työvaatteet

1. Jos työnantaja vaati talousosaston työntekijöiltä erityisten varustamon ohjeiden mukaisesti valmistettujen työvaatteiden käyttämistä, työnantajan on hankittava vaatimansa vaatteet.

2. Taloushenkilökuntaan kuuluvalla on oikeus pesettää työnantajan hänen käyttöönsä luovuttamat työvaatteet työnantajan kustannuksella tai suorittaa vaatteiden pesu työaikana. Tämä koskee myös keittiöhenkilökunnan omia erityisiä työtakkeja, työhousuja, esiliinoja sekä kokin myssyjä.

3. Työnantaja kustantaa keittiöhenkilökunnan työtakit, työhousut ja lakit, mikäli se edellyttää, että niitä myös käytetään.

10.3 Siivous

1. Ruokailuastioiden ja -välineiden pesu sekä ruokailutilojen järjestäminen ja puhdistaminen on toimitettava jokaisen ruokailun jälkeen. Puhdistamistyö tehdään takuupalkkaan sisältyvällä työajalla.

2. Makuuhytit on järjestettävä ja puhdistettava päivittäin. Lisäksi makuuhytit ja ruokailutilat on puhdistettava ja pestävä perusteellisesti kerran viikossa. Nämä työt tehdään takuupalkkaan sisältyvällä työajalla.

3. Ellei edellä tarkoitettuja töitä voidaan suorittaa takuupalkkaan sisältyvällä työajalla, ne on tehtävänä ylityönä.

4. Työntekijän on pyrittävä edistämään omalta osaltaan siisteyttä ja viihtyisyyttä siten, että hän sijaa oman vuoteensa.

5. Taloushenkilökunnan suorittama siivoustyö kuuluu talousosaston esimiehen valvontaan.

10.4 Vapaa-ajan vakuutus

1. Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijän vapaa-aikana ja laivaurheilutoiminnan puitteissa sattuvan tapaturman varalta samoin ehdoin kuin työtapaturman varalta on laissa säädetty. Vapaa-ajaksi katsotaan tällöin myös ylityön korvauksena annettava vapaa sekä merimiesten vuosilomalain mukainen loma.
2. Työnantaja on myös velvollinen järjestämään laivaväen vapaa-ajan lisävakuutuksen, jolla korvataan sivullisen työntekijälle tahallisesti aiheuttama vamma edellyttäen, että vahingoittunut ei ole omalla menettelyllään ratkaisevasti myötävaikuttanut vamman aiheuttaneeseen tapahtumaan.

3. Jos työnantaja on laiminlyönyt nämä velvollisuudet, hän vastaa kuitenkin siitä, että työntekijä tai hänen oikeudenomistajansa saa hyväkseen edellä määrätyt tapaturmakorvaukset.

4. Kun työntekijää kohtaa tapaturma, hänen on ilmoitettava siitä heti työnantajalle tai tämän edustajalle, jonka on vaadittaessa annettava työntekijälle todistus ilmoituksen vastaanottamisesta. Laivan päällikön tai varustamon on lähetettävä tapaturmailmoitus viipymättä tapaturman tapahduttua asianomaiselle vakuutuslaitokselle.

5. Jos laivan päällikkö tai varustamo laiminlyö tapaturmailmoituksen ajoissa lähettämisen vakuutuslaitokselle, varustamo vastaa siitä, että työntekijä kuitenkin saa hyväksensä lain mukaisen tapaturmakorvauksen.

6. Työntekijälle merityösopimuslain mukaan sairauden sattuessa kuuluvat edut taataan hänelle myös tapaturmatapauksissa.

10.5 Kuolleen kotiinkuljetus

1. Ulkomaanliikenteessä kuolleen työntekijän ruumiin kotiinkuljetuksen hoitaa ja kustantaa varustamo merityösopimuslain mukaisesti.

10.6 Muusikoita, solisteja ja musiikkijuontajia koskevat lisämääräykset:

1. Takuupalkkaan sisältyvä esiintymis-/äänityöaika (äänen tarkkailu) on enintään 6,5 tuntia. Tämän ylittävältä esiintymisajalta suoritetaan korotettu palkka, jonka suuruus on ensimmäisen tunnin ajalta 1/200 takuupalkasta ja tämän jälkeen 1/100 takuupalkasta.

2. Säännöllinen työaika järjestetään enintään kolmeen (3) jaksoon vuorokaudessa lähtien klo 00.00.

3. Jos työjaksojen välinen aika on lyhyempi kuin kaksi (2) tuntia, tauko lasketaan työajaksi.

4. Jokaista esiintymis-äänityötuntia kohden pidetään 15 minuutin tauko, joka luetaan työajaksi.

5. Muusikolle maksetaan pukuraha liitteen 1 mukaisesti.

6. Jos työkunnan/työntekijän esiintyminen radioidaan tai televisioidaan, työkunnalle/työntekijälle suoritetaan tältä ajalta ylimääräisenä korvauksena palkkiota radio- ja televisioalaa koskevien työehtosopimusten mukaan.

7. Muusikot ovat oikeutettuja kutakin ohjelmanumeroa kohden vähintään kahden (2) tunnin palkalliseen harjoitteluun.

8. Rahtikustannukset korvataan soveltuvin osin kuten kotimatkat.

9. Työkunnan/työntekijän esittämää musiikkia ei saa siirtää äänensiirtolaitteiden/television välityksellä toiseen osaan laivaa ilman työkunnan/työntekijän suostumusta.

10. Muusikon hytin tulee sijaita mahdollisimman meluttomassa paikassa.

10.7 Satamassa julistettu lakko, sulku tai saarto

1. Jos jossakin satamassa, johon alus saapuu tai jossa se on, on laillisella tavalla päätetty ja kuulutettu lakko, sulku tai saarto, työntekijöitä ei saa määrätä suorittamaan riidanalaista työtä enempää kuin mikä on välttämätöntä laivan varustamiseksi elintarvikkeilla, polttoaineella ja muulla, jota ehdottomasti tarvitaan satamasta lähtöä varten.

10.8 Jatkuvan neuvottelun periaate

1. Mikäli toinen tämän työehtosopimuksen osapuolista haluaa tehdä aloitteen sopimuksen muuttamisesta taikka täydentämisestä, on tämän tehtävä siitä toiselle osapuolelle perusteltu kirjallinen esitys, johon tämän on viipymättä vastattava samalla tavalla kirjallisesti.

2. Mikäli osapuolet pääsevät sopimukseen sopimuksen muuttamisesta taikka täydentämisestä, muutos voidaan saattaa voimaan osapuolten sopimalla tavalla siitä riippumatta, että työehtosopimuksen voimassaolokausi ei ole päättynyt.

3. Muutoin osapuolten väliseen neuvottelumenettelyyn sovelletaan, mitä tässä sopimuksessa on määrätty neuvottelujärjestyksestä.
4. Edellä olevalla ei ole muutettu osapuolten välillä työehtosopimuslain perusteella voimassa olevaa työrauhavelvoitetta. Näin ollen, mikäli jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti käydyissä neuvotteluissa ei saavuteta tulosta, tämä ei tarkoita sen työehtosopimuksen määräyksen, johon muutosehdotus on kohdistunut, voimassa olon lakkaamista, saati tähän liittyvän työrauhavelvoitteen kumoutumista.

10.9 Yksittäisiin riitakysymyksiin liittyvä neuvottelujärjestys

1. Mikäli erimielisyyksiä tämän työehtosopimuksen soveltamisesta ei ole voitu paikallisesti selvittää, luottamusmiessopimuksen tarkoittamassa järjestyksessä, tai Merimies-Unionin ja varustamon välisissä neuvotteluissa, on, milloin jommaltakummalta puolelta sitä pyydetään, tämän sopimuksen allekirjoittaneiden järjestöjen pyrittävä neuvotteluteitse selvittämään erimielisyydet. Sen puolen järjestö, joka katsoo selvittelyn tarpeelliseksi, tehköön siitä toiselle perustellun kirjallisen esityksen, johon on samalla tavoin viipymättä ja viimeistään yhden (1) kuukauden kuluessa ja perustellusti vastattava.

2. Jos jompikumpi sopimuspuoli katsoo toisen ilmeisesti rikkoneen tätä sopimusta tai merimiestä koskevia säännöksiä, sen vuoksi ei saa ryhtyä mihinkään muuhun toimenpiteeseen ennen kuin asianomaiset sopimusosapuolet ovat yrittäneet neuvotteluin päästä yhteisymmärrykseen paitsi, jos toinen osapuoli ei ole vastannut perustellusti toisen kirjalliseen esitykseen viipymättä tai viimeistään yhden (1) kuukauden kuluessa.

3. Jos riitaisuutta, joka on syntynyt tämän sopimuksen soveltamisesta tai tulkinnasta, ei ole saatu neuvotteluteitse selvitetyksi, se voidaan jättää työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

4. Mikäli tällainen kysymys ei kuuluisi työtuomioistuimen ratkaistavaksi, se voidaan jättää viisimiehisen alempana mainitulla tavalla kokoonpannun välimiesoikeuden käsiteltäväksi ja lopullisesti ratkaistavaksi.

10.10 Välimiesoikeus

1. Tämän työehtosopimuksen osapuolet valitsevat erikseen jokaista riita-asiaa varten kaksi jäsentä kumpikin. Puheenjohtajana toimii välimiesoikeuden valitsema henkilö tai mikäli valinnasta ei päästä yksimielisyyteen, valtakunnansovittelijan määräämä henkilö. Välimiehet määräävät kussakin asiassa erikseen, onko jommankumman riitapuolen kokonaan tai yhdessä toisen kanssa maksettava välimiesten kokoontumisesta ja asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset sekä onko riitapuoli velvoitettava ja kuinka suurella määrällä korvaamaan toisen puolen oikeudenkäyntikulut.
2. Välimiesten on tätä sopimusta ja työehtosopimuslakia soveltaen käsiteltävä ja ratkaistava asia noudattaen mitä kulloinkin voimassa oleva laki välimiesmenettelystä säätää.

10.11 Työhuonekunnat ja ammattiosastot

1. Suomen Merimies-Unionin jäsenten perustamilla työhuonekunnilla on oikeus järjestää työpaikoilla kokouksia, kuitenkin niin, että ne eivät häiritse työntekoa.

2. Ammattiosastojen valituilla toimihenkilöillä on oikeus käydä jäsenasioissa aluksilla.

3. Ammattiosastojen ilmoitukset, kokouskutsut ja tiedotteet saadaan laittaa luottamusmiessopimuksen tarkoittamalle ilmoitustaululle aluksella.

10.12 Suomen Merimies-Unionin asiamiehet

1. Suomen Merimies-Unionin asiamiehillä on oikeus käydä aluksissa ammatillisissa ja Merimies-Unionin asioissa. Asiamiehellä on oltava Unionin antama valtakirja ja käynti ei saa häiritä laivaväen työntekoa.

2. Jos syntyy epäselvyyttä työntekijän palkasta tai muista työsuhteeseen liittyvistä asioista, Suomen Merimies-Unionin asiamiehelle on annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

10.13 Aluksen luovuttaminen ja lipun vaihto

1. Mikäli varustamo luovuttaa aluksen tai vaihtaa sen lippuvaltiota ja mikäli toimenpide johtaa tilanteeseen, jossa työnantajalla on merityösopimuslain 8 luvun 3 §:n mukainen peruste työsopimuksen irtisanomiseen, varustamon ja sen työntekijöiden välisissä yt-neuvotteluissa on pyrittävä sopimaan riittävän pitkästä, työntekijöiden uudelleen työllistymisen mahdollistavasta siirtymäajasta.

2. Jos näissä neuvotteluissa ei päästä varustamoa ja työntekijöitä tyydyttävään lopputulokseen, asia siirretään ratkaistavaksi työehtosopimusosapuolten kesken.

3. Työehtosopimusosapuolet voivat myös neuvotella varustamon kannattavuutta parantavista toimenpiteistä, joilla aluksen luovuttaminen tai sen lippuvaltion vaihtaminen voidaan välttää, jos jompikumpi yt-neuvottelujen osapuolista edellä kuvatussa tilanteessa sitä pyytää.

4. Jos alus jatkaa luovutuksen tai lipun vaihdon jälkeen liikennöintiä samassa liikenteessä ja jos työntekijä jatkaa työskentelyä aluksella luovutuksen tai lipun vaihdon jälkeen, luovuttaja vastaa siitä, että työntekijälle maksetaan vähintään osapuolten välisen työehtosopimuksen suuruista palkkaa irtisanomisajalta.

5. Jos työntekijä ei jatka työskentelyä aluksella luovutuksen tai lipun vaihdon jälkeen ja jos luovuttajalla ei ole tarjota työntekijälle hänen ammattiaan vastaavaa työtä irtisanomisajaksi sekä jos työntekijä siirtyy irtisanomisaikana kolmannen työnantajan palvelukseen eikä hän enää tämän johdosta ole työnantajan/luovuttajan käytettävissä, hän on kuitenkin oikeutettu saamaan hyväkseen palkan koko irtisanomisajalta edellyttäen, että hän on ilmoittanut siirtymisestä ennen kuin luovuttaja on ilmoittanut mahdollisesta korvaavasta työstä.

10.14 Työehtosopimusten nähtävänäpito ja kääntäminen

1. Työnantajan on pidettävä työehtosopimus työntekijöiden vapaasti saatavilla aluksen ilmoitustaululla.

2. Työsopimukseen osallisen työnantajajärjestön on yhden (1) kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta toimitettava se jäljennöksenä sekä sähköisesti työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaavalle ministeriölle.

3. Ulkomaanliikenteessä toimivissa aluksissa työehtosopimuksen on oltava nähtävillä myös englanninkielisenä. Työnantajajärjestö huolehtii riittävin osin työehtosopimuksen kääntämisestä englanniksi tai muulle aluksen työkielelle.

11 VOIMASSAOLOAIKA

1. Tämä sopimus on voimassa 1.3.2024 lukien helmikuun 28. päivään 2026.

PUITESOPIMUS

1 Yleistä

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetussa laissa (1277/2007) on asetettu eräitä edellytyksiä sille, että valtiovalta omalta osaltaan taloudellisen avustuksen muodossa tukee pyrkimyksiä säilyttää suomalainen tonnisto ja merimieskunta. Tuen edellytyksenä on, että kauppa-alusluetteloon merkittyihin aluksiin kohdistuvat työvoimakustannukset on saatettu työmarkkinaosapuolten sopimalla tavalla sellaiselle tasolle, että ne huomioon ottaen valtion tuki mahdollistavat toiminnan kansainvälisessä liikenteessä.

2 Kauppa-alusluetteloon ensimmäistä kertaa merkittävät muut kuin matkustaja-alukset

Edellä kohdassa 1 tarkoitetut työvoimakustannussäästöt toteutetaan kauppa-alusluetteloon ensimmäistä kertaa merkittävien muiden kuin matkustaja-alusten osalta ulkomaanliikenteen kansi- ja konemiehistöä sekä taloushenkilökuntaa koskevan työehtosopimuksen (ulkomaanliikenteen sopimus) kohdassa 3.2 tarkoitetuilla aluskohtaisilla laivahenkilökunnan lukumäärää ja pätevyyttä koskevilla sopimuksilla sekä samassa kohdassa tarkoitetuilla takuupalkkasopimuksilla (aluskohtaiset sopimukset), jotka kaikki solmitaan Suomen Varustamot ry:n jäsenvarustamoiden ja Suomen Merimies-Unionin välillä.

Säästöistä sovittaessa huomiota kiinnitetään ensisijaisesti seuraaviin kysymyksiin:

- palkkaehdot niihin liittyvine lisineen ja korvauksineen;
- palkkarakenne;
- työaikasäännökset mukaan lukien vuorottelujärjestelmä (1:1) ja ylityön korvaaminen;
- vuosilomasäännökset, mukaan lukien vuosilomapalkka; sekä
- merihenkilöstön määrä ja muut miehitykseen sekä laivaväkeen vaikuttavat kysymykset.

Elleivät työvoimakustannussäästöneuvottelut johda tulokseen, kummallakin osapuolella on oikeus irtisanoutua ulkomaanliikenteen sopimuksen määräyksistä kyseessä olevalla aluksella tehtävän työn osalta, jolloin ulkomaanliikenteen sopimuksen soveltaminen lakkaa kolmen (3) kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

3 Kauppa-alusluetteloon merkittävät matkustaja-alukset

Osapuolet toteavat, että edellä kohdassa 1 tarkoitetut työmarkkinaosapuolten välillä sovittavaksi tarkoitetut työvoimakustannussäästöt on jo toteutettu 1.3.2001 voimaan tulleella ulkomaanliikenteen matkustaja-alussopimuksella.

4 Työvoimakustannussäästöjen uudelleen kohdentaminen

Mikäli lastialuksia koskevan aluskohtaisen sopimuksen osapuoli tai matkustaja-alussopimukseen sidottu esittää tämän puitesopimuksen tai ulkomaanliikenteen sopimuksen taikka aluskohtaisten sopimusten taikka matkustaja-alussopimuksen voimassa ollessa säästöjen uudelleen kohdentamista tai uudelleen mitoittamista, tästä on neuvoteltava noudattaen niitä periaatteita, jotka puitesopimuksen osapuolten välillä on erikseen sovittu ns. jatkuvan neuvottelumenettelyn osalta.

5 Suhde muihin työehtosopimuksiin

Sinä aikana, kun tämä puitesopimus on voimassa, siihen tai ulkomaanliikenteen sopimukseen tahi aluskohtaiseen sopimukseen taikka matkustaja-alussopimukseen osallinen tai muutoin sidottu työnantajaosapuoli ei saa tehdä muun työntekijäyhdistyksen kanssa ulkomaanliikenteen sopimuksen tai aluskohtaisten sopimusten taikka matkustaja-alussopimuksen soveltamisalalle työntekijän kannalta epäedullisempaa uutta työehtosopimusta kuin ulkomaanliikenteen sopimus ja siihen perustuvat aluskohtaiset sopimukset tai matkustaja-alussopimus. Mikäli yllä mainittu työnantajaosapuoli tekee edellä mainittujen sopimusten voimassa ollessa niiden soveltamisalalle työehtosopimuksen korkeammista palkantarkistuksista tai muista työntekijän kannalta edullisemmista eduista, ulkomaanliikenteen sopimusta ja matkustaja-alussopimusta täydennetään vastaavilta osin.

Mikäli työnantajaosapuoli olisi ennen tämän puitesopimuksen voimaantuloa ollut aikaisemmin sidottu ulkomaanliikenteen sopimuksen tai lastialuksia koskevan aluskohtaisen sopimuksen taikka matkustaja-alussopimuksen kanssa ristiriidassa olevaan työehtosopimukseen, noudatettavaksi tulee kuitenkin se työehtosopimus, joka on työntekijän kannalta edullisempi. Mikäli siitä, mikä työehtosopimus on edullisempi, syntyy erimielisyyttä, asia ratkaistaan tämän puitesopimuksen allekirjoittaneiden järjestöjen toimesta.

6 Voimassaolo

Tämä puitesopimus on voimassa ulkomaanliikenteen sopimuksen ja matkustaja-alussopimuksen osana kuten ulkomaanliikenteen sopimus ja matkustaja-alussopimus.

LUETTELO LIITESOPIMUKSISTA
(liitteet julkaistaan erillisenä vihkona)

LIITE 1 PALKKALIITE

LIITE 3 MÄÄRÄAIKAISET TYÖSOPIMUSSUHTEET

LIITE 4 MERENKULKUALAN ULKOMAANLIIKENTEEN SOPIMUS IRTISANOMISEN JA LOMAUTTAMISEN PERUSTEISTA

LIITE 5.2 OSA-AIKATYÖ (MATKUSTAJA-ALUS)

LIITE 7 PUUTTUVAN MIEHEN PALKKA

LIITE 8 SOPIMUS TYÖSUOJELUSTA TYÖPAIKOILLA MERENKULUN ALALLA

LIITE 9 TYÖSUOJELUSOPIMUKSEN TARKOITTAMAN TYÖALATOIMIKUNNAN TOIMINTAMALLI

LIITE 10 MERENKULKUALAN TERVEYDENHUOLTOSOPIMUS

LIITE 10.1 PÄIHTEETÖN TYÖPAIKKA

LIITE 10.2 ALKOHOLI- JA PÄIHDEAINEIDEN VÄÄRINKÄYTTÄJIÄ KOSKEVA HOITOONOHJAUSSOPIMUS

LIITE 11 ULKOMAANLIIKENTEEN LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

LIITE 11.1 LUOTTAMUSMIESSOPIMUKSEN LIITE, MALLI PÄÄLUOTTAMUSMIES-SOPIMUKSESTA

LIITE 12 KOULUTUSTOIMINTAA KOSKEVA SOPIMUS SOVELTAMISOHJEINEEN SEKÄ MERIALAN SOVELLUTUKSINEEN

LIITE 12.1 E-KOULUTUSSOPIMUS

LIITE 13 TYÖLLISTYMISEN JA MUUTOSTURVAN TOIMINTAMALLI

LIITE 14 SODANVAARASOPIMUS

LIITE 15.1 MÄÄRÄAIKAISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖ- JA VAPAAPÄIVIEN LASKENTA

LIITE 15.2 MÄÄRÄAIKAISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN LOMAKORVAUKSEN LASKENTA

LIITE 17 EPÄASIALLINEN KOHTELU TYÖPAIKALLA

MUISTIINPANOJA: